

Elinor Ostrom: Een Nobelprijs voor groepswerk

Alma De Walsche

*Tot voor kort was Elinor Ostrom een nobele onbekende. Sinds ze in oktober met de Nobelprijs Economie gelauwerd werd - als eerste vrouw die de Nobelprijs Economie te beurt viel - heeft ze eindelijk erkenning gekregen voor het onderzoek waar ze zich al enkele decennia in verdiept: het collectieve beheer van gemeenschapsgoederen. Ostrom weerlegt het concept van **de tragedie van de commons** en richt de focus op de brede diversiteit van collectieve beheersvormen door concrete gebruikers. Volgens haar gaat het om vormen van zelfbestuur die in de 21ste eeuw een sleutelrol kunnen vervullen, niet alleen als alternatieve economische modellen, maar ook in het bewaren van de democratie.*

Elinor Ostrom is onderzoekster aan de Indiana University in Bloomington. Zelf omschrijft ze haar onderzoeksdomein als politieke economie. Volgens Ostrom is de specialisatie in het wetenschappelijk onderzoek te ver doorgedrongen en werden economie en politiek al te zeer uit elkaar gehaald. Politieke economie zijn daardoor volgens haar blind geworden voor dimensies als het sociale potentieel in een samenleving, de creativiteit in de vormen van samenwerking en de economische voordelen die kunnen voortvloeien uit de motivatie van mensen. Ostrom brengt de economie terug in contact met het concrete samenleven en komt via empirisch onderzoek tot de vaststelling dat het economisch vaak beter rendeert om gemeenschapsgoederen door de betrokkenen in groep te laten beheren. Zij introduceert met haar onderzoek een nieuw paradigma, namelijk economie als relatie en economie in gemeenschap. Ostrom onderzoekt aan welke voorwaarden er moet voldaan zijn om zulke collectieve beheersvormen succesvol te maken. Ze wil ook de idee weerleggen dat het concept van de *commons* (gemeenschapsgoederen) tot het verre verleden behoort of nog slechts in inheemse culturen gebezigd wordt. In haar onderzoek betreft het een brede waaier van toepassingsmogelijkheden, gaande van het collectieve beheer van bossen en weiland, grondwaterbekkens en visgronden tot appartementsblokken of informatiesystemen.

De commons onder steeds grotere druk

Wanneer een groep mensen afhankelijk is van een hulpbron die iedereen gebruikt maar die niemand in eigendom heeft (de lucht, de oceanen, openbare bossen of stranden, het internet...), kan het gebruik van één persoon of een groep de mogelijkheden voor het gebruik van die hulpbron door anderen hypothekeren. Dikwijls vormt dit de basis voor sociale en ecologische conflicten. Meestal worden die gemeenschapsgoederen beheerd door de staat. Vaak echter leidt dat beheer tot verwaarlozing, verloedering of uitputting van die goederen. Het alternatief kan dan zijn om het beheer aan de markt over te laten en gemeenschapsgoederen te privatiseren, zodat elke eigenaar verantwoordelijk is voor zijn deel. Dat zien we vandaag gebeuren met stukken van het Amazonewoud – met het argument van natuurbehoud - of met exotische stranden, hetzij voor natuurbehoud, hetzij voor toeristische doeleinden. Maar vaak blijkt ook die privatisering te leiden tot onduurzaam gebruik en laten de eigenaars zich leiden door

winstbejag of een kortetermijnvisie.

De economische globalisering heeft de problematiek van het beheer van de commons in een stroomversnelling gebracht. Overal in onze samenleving stoten we op sociale en ecologische grenzen en op conflicten, veroorzaakt door al dan niet onrechtmatige toe-eigening van collectieve hulpbronnen: door demografische druk, of door multinationals die gemeenschapsgronden inpalmen of de grond, het water of de lucht vervuilen. De race naar steeds schaarser wordende grondstoffen en hulpbronnen zorgt in Azië, Afrika of Latijns-Amerika in toenemende mate voor schendingen van mensenrechten, ecologische vernieling en uitputting van de bronnen. In de drie continenten is het opmerkelijk hoe de grondstoffen waar vandaag zo intens jacht op gemaakt wordt, zich bevinden in regio's van een uitzonderlijk rijke biodiversiteit en van inheemse gemeenschappen. Verschillende belangen en belanghebbenden komen daar met elkaar in aanvaring. In vele gevallen dringt zich een herziening op van het beheer van die collectieve domeinen.

De tragedie van de commons

In 1968 kwam de Amerikaanse ecooloog en bioloog Garrett Hardin met zijn stelling van *de tragedie van de commons*. Volgens Hardin leidt het gemeenschappelijk gebruik van goederen tot ofwel onderbenutting door verwaarlozing, ofwel overexploitatie van die goederen door free-ridergedrag – de verleiding waar individuen makkelijk aan bezwijken om de eigen winst te maximaliseren, terwijl de kosten terugvallen op de hele groep. Het klassieke voorbeeld dat gegeven wordt door Hardin is dat van een groep boeren die hun koeien laat weiden op gezamenlijk grasland. Dan gebeurt het wel eens dat een boer een extra koe toevoegt, die het gras voor de voeten van de andere wegmaait en de afspraken aan zijn laars lapt.

Moderne voorbeelden van *de tragedie van de commons* zijn talrijk: het leegvissen van de zeeën, de luchtvervuiling als gevolg van autoverkeer en andere industriële uitstoot, de opwarming van de aarde of zelfs de redding van de banken door staatsgeld. Aan de grond hiervan ligt steeds het gegeven dat individuen of private instanties gebruik maken van een publiek of collectief goed, zonder de volledige rekening voor hun handelen te betalen. Goedmenende gebruikers kunnen hun handelen wel richten naar de gemaakte afspraken of een langetermijnperspectief of bezorgd zijn om het geheel, maar als een ander de meerwaarde daarvan weer tenietdoet, daalt de motivatie snel.

Om conflicten te voorkomen of om duurzaamheid te garanderen, is het dus belangrijk goede beheersinstrumenten te hebben voor die *commons*. In het voorbeeld van de koeien kan de overheid een vergunningstelsel opzetten, of door middel van fiscale maatregelen het aantal koeien per veehouder beperken. Men kan ook overgaan tot privatisering van het weiland, en elke veehouder een stuk in eigendom en eigen beheer geven. Lange tijd leek het alsof er slechts twee opties waren: ofwel gecentraliseerde regulering door de regering, ofwel privatisering van die bron. Hardin zag het in eigendom geven als een noodzakelijke voorwaarde voor efficiënt en duurzaam beheer van de hulpbronnen.

Het grensverleggende werk van Ostrom

De voorbije twintig jaar is de visie van Hardin uit diverse invalshoeken bediscussieerd. In de jaren '80 kwam C. Ford Runge, professor Toegepaste Economie en Wetgeving

aan de Universiteit van Minnesota, met een betoog dat de stelling van Hardin weerlegde. Hij merkte op dat in ontwikkelingslanden de meeste gebruikers van gemeenschapsgoederen in hetzelfde dorp wonen waar hun familie al jaren woont en waar zijzelf en de volgende generaties wellicht ook nog een tijd zullen vertoeven. Gezien de armoede van deze gezinnen, hangen zij sterk af van de beschikbaarheid van die natuurlijke hulpbronnen. Volgens Runge klopt het niet dat die individuen terugvallen op een overwegend free-ridergedrag. De praktijk leert eerder dat zulke groepen in ontwikkelingslanden beschikken over coördinatiestrategieën om hun gebruik te regelen. In zulke situaties, stelt Runge, is iedereen bereid zijn gebruik te beperken op voorwaarde dat ook de anderen daartoe bereid zijn. Zo is er een hele beweging ontstaan van *neo-hardianen* die op grond van empirische vaststellingen *de tragedie van de commons* en de stelling van Hardin weerleggen.

Het onderzoek van Elinor Ostrom is als het ware een kristallisatie van dat debat. De essentie van dit onderzoek: er zijn bepaalde omstandigheden waaronder regimes van gemeenschappelijk eigendom duurzaam zijn en misschien zelfs efficiënter dan regimes van individueel eigendom. Vrijwillige zelforganisatie van publieke goederen of gemeenschapsgoederen kan vaak tot betere resultaten leiden.

Haar basiswerk *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action* vertrekt vanuit de centrale vraag hoe een groep van mensen die voor een of ander gebruik van elkaar afhankelijk zijn, zichzelf kunnen organiseren en besturen, om permanent gezamenlijk voordeel te halen, in plaats van dat ieder voor zich de verleiding moet weerstaan van free-ridergedrag, opportunistische of isolement uit de groep.

Wat zijn commons?

In tegenstelling tot privébezit geldt voor de commons dat niet één enkele persoon exclusieve controle heeft over het gebruik en de toegankelijkheid. Het gaat steeds over een - al of niet afgebakende - groep van mensen die toegang hebben volgens welbepaalde regels. Maar die regels kunnen gaan van *alles is toegelaten* tot *bijna niets is toegelaten*. Een gemeenschapsgoed wordt ook gekenmerkt door het feit dat het vatbaar is voor problemen van verzaaiing, overmatig gebruik, beschadiging of vernieling.

Algemeen genomen onderscheidt men vier types van *commons*, gebaseerd op twee parameters:

1. De eerste parameter is of die *commons* ontstaan voor iedereen (de lucht, de oceanen) of enkel voor een welbepaalde groep (weilanden, irrigatiesystemen...) en die toebehoren ofwel aan alle leden van het dorp of aan de leden van een welbepaalde associatie die het in eigendom hebben als groep.

- **Open toegankelijkheid** van bijvoorbeeld de oceanen of de atmosfeer is heel lang geïnterpreteerd in juridische kwesties als ongelimiteerd gebruik, maar onder andere door een reeks ecologische problemen dringt zich ook hier een meer specifiek beheer op. De belangrijkste hulpbron die de neo-hardianen onderbrengen bij de open *commons* is alle voor-20ste-eeuwse kennis en cultuur, de meeste wetenschappelijke kennis van de eerste helft van de 20ste eeuw, en een heel groot deel van de eigentijdse kennis en academische studie.

- In het geval van **commons voor een welbepaalde groep**, gaat het eigenlijk om een vorm van gemeenschappelijk eigendom van een duidelijk afgelijnde groep, die ook het wettelijke recht heeft anderen van het gebruik uit te sluiten, bijvoorbeeld in een appartementenblok. Niet alle vormen van gemeenschappelijk eigendom hebben

betrekking op collectieve hulpbronnen. Financiële inkomsten, persoonlijke bezittingen, literaire teksten... kunnen als gemeenschappelijk bezit beheerd worden, terwijl ze niet afkomstig zijn van collectieve bronnen.

2. De tweede parameter is of commons **gereguleerd of ongereguleerd** zijn.

Wanneer het gaat om gemeenschappelijke eigendomsstructuren, stelt men vast dat nagenoeg alle bestudeerde regimes min of meer gereguleerd zijn door min of meer uitgewerkte regels. Dat kunnen formeel uitgewerkte regels zijn, maar het kan ook gaan om sociaal overeengekomen afspraken om het gebruik te regelen. Open commons daarentegen komen voor in heel uiteenlopende beheersvormen. Sommige zijn vrij toegankelijk zonder specifieke regels, bijvoorbeeld de lucht die we inademen. Lucht is echter een gereguleerde common, wanneer het gaat over bijvoorbeeld de industriële uitstoot van bedrijven. De meest succesvolle gereguleerde open commons in het eigentijdse landschap zijn trage wegen, stoepen, de straten, de meeste snelwegen. Zij maken het mogelijk dat we ons bewegen van de ene plaats naar de andere en het is in ieders belang die in goede staat te houden.

De neo-hardianen specificeren nog verder en maken ook een onderscheid tussen collectieve bronnen (*common pool resources*: een rivier, visgronden...) en een publiek goed (de kennis van een wet van de fysica; het feit van in een westerse vrij welvarende democratie te leven). De twee hebben één gemeenschappelijk kenmerk: je kan moeilijk mensen die binnen het bereik van dit goed leven, verhinderen daar mee van te profiteren. Het onderscheid tussen de twee: wanneer iemand iets wegneemt van een collectieve hulpbron (een hoeveelheid vissen uit de rivier bv.) heeft de andere er minder. Een publiek goed echter vermindert niet wanneer iemand anders ervan gebruik maakt (zoals bv. de Tweede wet van de Thermodynamica). Integendeel, het is vaak een basis om verdere evolutie mogelijk te maken.

Ostrom en haar collega's ontwikkelden nog andere onderscheidingscriteria van commons zoals deze tussen hernieuwbare en niet-hernieuwbare, en tussen lokale en globale.

Criteria voor succes

De neo-hardianen hebben vooral veel onderzoek gedaan naar de sociale dilemma's en obstakels die collectief beheer bemoeilijken en naar de criteria die groepsbeheer succesvol maken.

Vaak voorkomende obstakels die samenwerking bemoeilijken zijn een gebrek aan informatie over het systeem in zijn geheel en het functioneren voor elk van de leden. De onderzoeksgroep stelde bijvoorbeeld vast dat in Californië de samenwerking rond het delen van watervoorraden bemoeilijkt werd door onvolledige informatie over de verzilting van de bronnen. Individuele watergebruikers wisten wel of hun bronnen zout oppompten of niet, maar niemand had de informatie gesystematiseerd om een zicht te krijgen op het totale patroon en niemand was individueel bereid om de prijs te betalen voor het systematiseren van die informatie.

Een ander veel voorkomend probleem is het al eerder genoemde free-ridergedrag, waarbij individuen zich onttrekken aan de gemaakte afspraken.

De meest succesvolle gereguleerde open commons in het eigentijdse landschap zijn trage wegen, stoepen, de straten, de meeste snelwegen. Zij maken het mogelijk dat we ons bewegen van de ene plaats naar de andere en het is in ieders belang die in goede staat te houden.

Observatie op het terrein leert dat het vaak wel mogelijk om die problemen te overstijgen, om nieuwe afspraken te maken en beter functionerende structuren op te zetten. Men kan extra stimuli in het leven roepen, een nieuw kader formuleren of met wederzijds akkoord alternatieve overeenkomsten opstellen. Maar dit alles vraagt veldwerk, tijd en nauwgezette aandacht.

Ostrom benadrukt het creatieve denken. We zijn tot veel meer in staat dan we denken, maar we zitten vastgeroest. Volgens Ostrom is er een nauwe band tussen de tragedie van de commons en het zogenaamde *prisoners dilemma*: heel vaak zitten mensen gevangen in oude patronen en nemen passief aan dat dit de enig mogelijke benadering is, ten onrechte.

Hoewel Ostrom benadrukt dat elk systeem bekeken moet worden in de eigen context, toch distilleert ze uit al de bestudeerde praktijkgevallen een set van acht principes die terug te vinden zijn in al de goed functionerende systemen:

- De groep is duidelijk afgelijnd;
- De regels die het gebruik van de collectieve goederen bepalen, zijn goed afgestemd op de lokale noden en de omstandigheden van de gebruikers;
- De meeste individuen op wie de regels van toepassing zijn, hebben inspraak in het wijzigen van die regels;
- Het recht van de leden van de gemeenschap om hun eigen regels te bepalen, wordt bewaakt door externe autoriteiten;
- Er is een systeem om het gedrag van elk van de gebruikers te monitoren, en het zijn met name de gebruikers zelf die de monitoring doen;
- Er is een gegradeerd systeem van sancties;
- Leden van de gemeenschap hebben toegang tot mechanismen voor probleemoplossing die niet te duur zijn;
- Voor collectieve goederen die deel uitmaken van een groter geheel, worden de verschillende aspecten die hoger genoemd zijn, opgevolgd door verschillende lagen van gevestigde instanties.

De uitdaging bestaat erin, volgens haar, om betrokkenheid en verantwoordelijkheidszin te genereren bij de leden, zodat elk van de leden kan stellen: 'ik wil me ertoe engageren de regels die we samen hebben afgesproken, na te leven, behalve in extreme noodsituaties, op voorwaarde dat de andere leden van de groep hetzelfde engagement aangaan en zich ook verantwoordelijk opstellen.'

In het veld

Ostrom vertrekt vanuit empirisch onderzoek over bestaande, goed functionerende systemen van collectief beheer van groepeerigdommen. Op dit ogenblik werkt haar onderzoeksgroep in Azië, Afrika en Latijns-Amerika over de regels voor duurzaam bosbeheer. Heel concreet kan haar onderzoek een belangrijke bijdrage leveren bij de klimaatonderhandelingen over het tegengaan van de ontbossing, de zogenaamde *REDD-mechanismen* (*Reduction of emissions from deforestation and degradation*). Daarin wil men landen en gemeenschappen financieel vergoeden voor het duurzaam beheer van bossen die zonder zo'n compensatie het risico lopen gekapt te worden. Over hoe die vormen van duurzaam beheer opgevat moeten worden, is veel discussie. Het werk van Ostrom en haar team kan hier ongetwijfeld nieuw licht op werpen.

Eerder al deed ze onderzoek naar de Zwitserse graasweiden, de Japanse bossen,

irrigatiesystemen in Spanje, de Filipijnen en Nepal. Uit het onderzoek in Nepal bijvoorbeeld bleek dat irrigatiesystemen die beheerd worden door de boeren zelf, in betere staat zijn, meer water geven en een hogere landbouwproductiviteit opleveren dan die welke door de staat beheerd worden. De onderzoekers stelden ook vast dat zulke systemen over het algemeen gebaseerd zijn op grotere gelijkheid dan vele moderne vormen van management. De centrale vraag in het onderzoek is dan wat zulke zogenaamde primitieve systemen kenmerkt, wat hen beter maakt dan de moderne gespecialiseerde en dure systemen, geoptimaliseerd met staal en beton. Een groot deel van de verklaring is te vinden in de stimuli die sleutelfiguren bij de deelnemers ontvangen in diverse stadia, zowel bij het ontwerp en de financiering van het opzet als bij het onderhoud en het functioneren. Bij systemen beheerd door boeren, zijn het de boeren die hun eigen regels bepalen en die regels zijn vaak veel beter afgestemd op hun concrete situatie. De regels kunnen voor buitenstaanders onzichtbaar zijn, maar voor de betrokkenen impliciet en evident. Om zulke systemen tot in detail te begrijpen, moet je ze leren kennen in hun fysische context, vanuit veldwerk.

Ostrom wijst erop dat academici, hulpagentschappen, ngo's, centrale regeringen, en ook lokale burgers onmogelijk de volledige waaier van kennis, instellingen en sociaal kapitaal kunnen ontwikkelen die nodig is om efficiënte en duurzame ontwikkeling uit te bouwen, aldus Ostrom. 'De eindeloze variëteit van culturele en biologische aanpassingsvormen aan verschillende ecologische omstandigheden is zo groot dat ik geneigd ben tot de volgende uitspraak: elk enkelvoudig, omvattend geheel van formele wetten, dat erop gericht is een breed territorium te besturen dat bestaat uit diverse ecologische niches is gedoemd om te mislukken in vele van de areas waar het wordt toegepast.' Een meer succesvolle strategie is wellicht, aldus Ostrom, om te investeren in de organisatievormen en structuren die al opgezet zijn in die concrete lokale context, in plaats van geïdealiseerde theoretische arrangementen van bovenaf in te planten.

Noch academici, hulpagentschappen, ngo's, centrale regeringen, of lokale burgers kunnen de volledige waaier van kennis, instellingen en sociaal kapitaal ontwikkelen die nodig is om efficiënte en duurzame ontwikkeling uit te bouwen, aldus Ostrom.

Verleden en toekomst

Het beeld dat Ostrom wil weerleggen, is dat van de commons als een concept dat verwijst naar zelfbestuur van gemeenschappen en collectief beheer van natuurlijke hulpbronnen in een ver verleden of in exotische regio's. Vaak wordt over die eigen beheersvormen schamper gedaan en hoopt men dat die snel zullen vervangen worden door instellingen en bestuursvormen van de moderniteit. Talloze organisatievormen voor het lokale beheer van collectieve hulpbronnen in inheemse culturen hebben echter aangetoond dat ze in staat zijn om langdurig intensief gebruik van die hulpbronnen te garanderen. Sommige hebben eeuwen of zelfs millennia overleefd, zonder de hulpbron waarop het overleven van de groep is gebaseerd, te vernielen. Die kennis en vaardigheid is vandaag meer dan ooit nodig. Het grootste gevaar dat al deze beheersvormen bedreigt, aldus Ostrom, is het feit dat het heersende beleid zegt dat ze niet bestaan.

Vaak hebben internationale instellingen, ngo's, nationale regeringen of caritatieve

---

Er kan beter worden geïnvesteerd in de organisatievormen en structuren die al opgezet zijn in een concrete lokale context, in plaats van geïdealiseerde theoretische arrangementen van bovenaf in te planten.

---

instellingen het heel eigen sociale kapitaal van zulke relatienetwerken, de normen, kennis en wederzijdse verstandhouding - dat precies het functioneren garandeerde - vernield onder de vlag van natuurbehoud. De inspanningen die vandaag gedaan worden om bijvoorbeeld de biodiversiteit te beschermen, mogen niet leiden tot de vernieling van de institutionele diversiteit die daar eeuwen lang garant voor gestaan heeft, waarschuwt Ostrom. De diversiteit in al die beheersvormen heeft vandaag een ontzettende relevantie. Als we niet de adequate manier vinden om de commons in de 21ste eeuw te beheren, kan dit leiden tot fundamentele sociale en economische problemen.

Het onderzoek van Ostrom wil er precies op wijzen dat die collectieve beheersvormen bijzonder dynamisch zijn en in volle uitbreiding, en niet enkel op het domein van natuurlijke hulpbronnen. De moderne bedrijfsvoering op zich is een vorm van collectief beheer, zo stelt Ostrom. Of het beheer van een appartementsblok, waar individuele families appartementen in eigendom hebben als onderdeel van een groter geheel, met gezamenlijke rechten en plichten in relatie tot de gebouwen en de grond van het condominium. Een andere moderne vorm van gezamenlijk eigenaarschap en beheer is in publieke huisvesting bij moderne urbanisatieprojecten. Ook internet is een *commons*.

Inheemse culturen kennen talloze organisatievormen voor het lokale beheer van collectieve hulpbronnen, die toelaten deze bronnen langdurig intensief te gebruiken. Het grootste gevaar dat hen bedreigt is volgens Ostrom dat het heersende beleid zegt dat ze niet bestaan.

Ostrom's werk is gericht op een theorievorming over mogelijkheden van zelforganisatie en zelfbestuur voor collectieve actie en collectief gebruik. Ze noemt dit een vorm van publiek ondernemerschap, als een weg naar efficiënte oplossingen voor lokale problemen. Volgens haar ligt hier een onontgonnen potentieel.

Een van de belangrijkste doelstellingen van haar onderzoeksgroep is de vorming van toekomstige burgers en ondernemers in de publieke en de private sfeer. Elk van ons heeft op zijn manier een verplichting om te participeren in dit vormingsproces, aldus Ostrom. 'Zelfbestuur en democratische systemen zijn altijd erg kwetsbare systemen. Toekomstige burgers moeten begrijpen dat ze participeren in de grondvesting en de hervestiging van beleid, gebaseerd op regelgeving. Ze moeten *de kunst en de kennis leren van associatie*. Het is wel een misvatting, aldus Ostrom, dat zoiets snel gerealiseerd kan worden. Meestal vraagt zo'n benadering tijd en speciale vaardigheden, een vorm van vakmanschap en een permanent proces.

Bio

Alma De Walsche is journaliste bij het maandblad MO* en volgt daarvoor de thema's die betrekking hebben op ecologie, milieu, klimaat, landbouw en inheemsen. www.mo.be

Bibliografie

1. The Bloomington School, *Rethinking Governance systems and challenging disciplinary boundaries*. Interview with Elinor Ostrom, november 2007.
(<http://mercatus.org/uploadedFiles/Mercatus/Publications/Rethinking%20Institutional%20Analysis%20-%20Interviews%20with%20Vincent%20and%20Elinor%20Ostrom.pdf>)
2. Elinor Ostrom, *Governing The Commons: The evolution of Institutions for Collective Action*. Summary , <http://cooperationcommons.com/node/361>
3. Yochai Benkler, *The Political Economy of Commons*. Upgrade, Vol.IV, No3, June 2003
www.upgrade-cepis.org
<http://www.mendeley.com/research/the-political-economy-of-commons/>
4. Adam Smith, *Life has changed*, ScienceGuide, Oct 2009
<http://www.scienceguide.nl/'life-has-changed'.aspx>
5. Big Think, *Interview with Elinor Ostrom*, October 25,2009
<http://bigthink.com/ideas/17277>
6. Fran Kortzen, *The woman who just might save the planet and our pocketbooks*, AlterNet, March 14, 2010
www.alternet.org/story/145889
7. George Caffentzis, *Characterization of the ideas of Eleanor Ostrom and scholars that study the Commons*, Sustainability and the commons, Oct 2009 <http://sustainabilityandthecommons.wordpress.com/2009/10/13/23/>
8. The Economist, *The bigger picture. This year's Nobel prize has rewarded the use of economics to answer wider questions*. Oct 12, 2009
9. The Economist, *Reality bites. Elinor Ostrom and Oliver Williamson win this year's Nobel prize for economics*, Oct. 15, 2009